

Samverkansmodell för gymnasiesärskolan, introduktionsprogrammet och LSS dagliga verksamhet

FALUN

Arbetsförmedlingen

Försäkringskassan

Samordningsförbundet Finsam Falun

Landstinget DALARNA

Samverkansmodell för gymnasiesärskolan, introduktionsprogrammet och LSS dagliga verksamhet

Verksamhetsägare

Skolförvaltningen *(gymnasiesärskolan och Introduktionsprogrammet, IM)* och socialförvaltningen *(LSS sektionen)*

Övriga samverkansparter

Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen
Habiliteringen
Elevhälsan
Särvux
Komvux
Arbetsmarknad och integrationskontoret *(inkl. arbetsmarknadsenheten, mottagningsteam, vuxenutbildningen)*
Psykiatrin (BUP och vuxenpsykiatrin)
Ungdomsmottagningen
Samordningsförbundet Finsam-Falun

Bakgrund

En arbetsgrupp med representanter från LSS sektionen, gymnasiesärskolan, IM-programmet, habiliteringen, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, elevhälsan och Finsam har försökt skapa en modell i Falun för att fler elever från gymnasiesärskolans nationella program och gymnasieskolans IM-program skall komma ut i arbete, samt att fler skall kunna gå från LSS dagliga verksamhet till arbete. Som det är idag växer LSS dagliga verksamhet ganska fort och de som inte kommer in i daglig verksamhet riskerar att hamna i utanförskap (bli "hemmasittare" och hamna i psykisk ohälsa).

Vad ser myndigheterna idag?

Försäkringskassan
I nov 2013 hade Försäkringskassan 164 aktuella ärenden när det gäller aktivitetsersättningar i Falun. Av dem var 79 kvinnor och 85 män. Under jan-sep 2013 beviljades 34 ärenden som gällde förlängd skolgång. Av alla ansökningar som kommer in beviljas 36 %. Många ansökningar är ofullständiga utan medicinskt underlag, vilket gör att Försäkringskassan avvisar dem efter tre veckor för komplettering.

Kommunala informationsansvaret, KIA
Under 2013 har 17 elever hoppat av IM-programmet. 5 av dessa började på Arena Academy.
Gymnasiesärskolan får inte skriva ut elever innan examen, men under 2013 har skolan haft 2 "hemmasittare" (1 på nationella programmet, 1 på individuella programmet).

Arbetsförmedlingen
I början av december 2013 hade Arbetsförmedlingen i Falun följande statistik att redovisa gällande unga med funktionsnedsättning i åldrarna 18-30 år.

	Kod 61* Psykiska funktionshinder	Kod 71** Generella inlärnings-svårigheter	Kod 92*** Specifika inlärnings-svårigheter
Öppet arbetslösa	8	5	11
Förhindrade	4	4	8
Deltid timanställda	5	0	3
Utvecklingsanställning	2	1	1
Trygghetsanställning	5	19	7
Anställd i mer än 3 månader	2	9	1
Lönebidrag	5	4	3
Nystartsjobb	0	1	0
Arbetspraktik	2	2	3
Ungdomsgarantin	3	0	6
Jobb- och utvecklingsgarantin	7	2	6
Sysselsättnings-fasen	0	1	2
Arbetslivsinriktad rehabilitering	7	4	6
Vägledning	1	0	0
Arbetsmarknads-utbildning	2	1	1
Förberedande utbildning	2	0	2
Övriga	1	2	2
Totalt	**55**	**55**	**62**

**Kod 61 innebär funktionsnedsättning orsakad av omfattande och varaktiga psykiska besvär.*
***Kod 71 innebär funktionsnedsättning orsakad av begränsade begåvningsresurser*
****Kod 92 innebär funktionsnedsättning orsakad av dyslexi eller andra specifika inlärningssvårigheter. Avser ej begränsade begåvningsresurser.*

Det myndigheterna ser är att SIUS-konsulenterna tyvärr inte räcker till för alla som skulle behöva ha stöd ute på arbetsplatserna. Därför ingår utbildning och arbete med Supported Employement och IPS (Individuell Placement and Support) i denna samverkansmodell för att få fler handledare/personligt biträde som ger stöd till individen på arbetsplatserna.

LSS
I december 2013 hade 180 personer beslut om LSS daglig verksamhet. Av dessa är 56 personer på praktikplatser genom arbetskonsulenterna. Under året har det tagits 18 nya beslut om daglig verksamhet. Trenden är att besluten till daglig verksamhet ökar och att brukarna inom verksamheterna blir kvar till pensionsålder. LSS handläggarna saknar i dag en beskrivning av funktions och arbetsförmåga

(arbetsförmågebedömning) som underlag när de ska fatta beslut om dagligverksamhet.

Vad vill vi med samverkansmodellen?

Arbetsgruppen har hittat framgångsrika modeller från Linköping och Örebro och har sett att en kombination av dessa modeller är det vi behöver utveckla i Falun. Detta dokument beskriver den samverkansmodell som arbetsgruppen tycker passar Faluns förutsättningar. Många av kompetenserna finns redan i organisationerna och parterna arbetar med det här redan idag, men samverkan behöver utvecklas och resurserna utnyttjas klokare redan i ett tidigt skede. Det vi saknar är framförallt en arbetsterapeut som kan jobba med eleverna/brukarna och göra bedömning och beskrivning av funktions- och arbetsförmåga. Vi tror också på att arbeta med Supported Employement för att öka chanserna för individen att få en långvarig anställning. Vi anser att vi behöver samverka strukturerat redan från skoltiden och i en övergång till arbetslivet/vuxenlivet för att kunna vända trenden och ge ungdomarna en rimlig chans till anställning på arbetsmarknaden eller en meningsfull daglig verksamhet.

Behovet av stöd i förflyttning från skola till vuxenliv/arbetsliv inkluderar support från många aktörer som har ett uppdrag mot behovsgruppen. Trots detta saknas en samlad insats och samverkansstruktur för att ge största möjliga förutsättningar för att förbereda den unga inför arbetsliv och vuxenliv. **Vi tror att den här samverkansmodellen kan bidra till att eleven/brukaren och dess föräldrar/företrädare ska känna sig delaktig och trygg i processen från att skola till vuxenliv.**

Behovsgrupper för samverkansmodellen

- Ungdomar från 16 år, med lindrig utvecklingsstörning.
- Elever med funktionsnedsättning på IM-programmet.
- Inom LSS dagliga verksamhet finns det brukare som länge varit inom verksamheten och som vill ta ett steg mot ett arbete.

Vi ser även ett behov av förstärkt tidigarelagd samverkan mellan gymnasiesärskolans individuella program samt LSS daglig verksamhet, för en smidigare övergång mellan skola och daglig verksamhet efter examen.

Parter och deras insatser i samverkansmodellen

Gymnasiesärskolan samt IM-programmet: överföringsmodell från grundskolan, utvecklingssamtal, föräldramöten, personligt biträde på APL (Arbetsplatsförlagt lärande, praktik), samverkan i undervisningen, delaktighetsenkät, samtycke, framtidsmässa, övergripande samtal, framtidssamtal.

Elevhälsan: överföringsmodell från grundskolan, studie- och yrkesvägledare till APL, samverkan i undervisningen, utvecklingsarbete pågår om elevhälsans möjligheter att initiera till SIP (Samordnad individuell plan).
Socialförvaltningens LSS-sektion: Initiativ till SIP vid behov, daglig verksamhet, boendestöd, fritidsaktiviteter, funktionsbedömning av arbetsterapeut, samverkan i undervisningen, stöd enligt Supported Employement-metoden.

Arbetsmarknad och integrationskontoret: mottagningsteamet, anställningar via AME, studier via vuxenutbildningen.

Särvux och Komvux: anpassade studier efter gymnasiet.

Landstinget: barn- och ungdom samt vuxenpsykiatrin vid psykisk ohälsa, läkarintyg från primärvården, initiativ till Samordnad individuell plan (SIP) vid behov.
Habiliteringen erbjuder utbildning för föräldrar och gruppverksamhet för ungdomar erbjuds via habiliteringens kurskatalog som finns på www.ltdalarna.se.
I habiliteringens uppdrag ingår även att i samhället sprida kunskap om funktionsnedsättningar och de konsekvenser dessa kan medföra i vardagslivet.

Försäkringskassan: Hanterar ansökan om aktivitetsersättning/sjukersättning, information och medverkan på Framtidsmässan.

Socialförvaltningens vuxensektion: Ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen.

Överförmyndaren: Information om möjlighet att ansöka om godman och förvaltarskap.

Arbetsförmedlingen: Stöd att komma ut i arbete, ex. genom subventioner vid anställning, arbetstekniska hjälpmedel, SIUS konsulent, finansiering av personligt biträde, samverkan i undervisningen.

Samordningsförbundet Finsam-Falun: verkställande tjänsteman är med som struktur-övergripande processtöd och medverkar i referensgruppen. Finsam finansierar även utbildning i Supported Employement/IPS, uppföljningsinstrumentet ORS/SRS och andra kompetenshöjande insatser vid behov.

Syfte

En smidig övergång mellan olika skolformer samt mellan gymnasieskola till vuxenliv/ arbetsliv genom:

- ökad insikt hos individen själv om styrkor och svårigheter. Framförallt kunskap om vad funktionsnedsättningen innebär för ”mig” samt strategier för att kunna möta och kompensera nedsättningen.
- övergripande kunskap hos berörda instanser både om funktionsnedsättningar och deras konsekvenser för den enskilde individen, vilket är en förutsättning för förståelse.
- stärka samverkan i de samarbetssituationer som inkluderade elever från gymnasiesärskolan samt IM-programmet befinner sig i.
- hållbar och aktuell dokumentation som ett stöd i individens utveckling och förutsättning för att söka berättigade insatser.

Tillsammans syftar det till att ge ett stöd som leder till ökad möjlighet för individen att kunna utföra ett förvärvsarbete eller bedriva studier samt delta i ett fullvärdigt vuxenliv.

Mål

- Att fler av de individer som står till arbetsmarknadens förfogande uppnår någon form av anställning två år efter avslutade studier på gymnasiesärskolan eller IM-programmet.

- Att fler individer från LSS dagliga verksamhet kan gå vidare mot arbetslivet och få en anställning.

- Att "rätt" personer söker daglig verksamhet enligt LSS och aktivitetsersättning efter utredning av funktions och arbetsförmåga. Så att de personer som inte står till arbetsmarknadens förfogande söker daglig verksamhet.

- Stärka individens insikt om sina förutsättningar för framtiden och förbereda för ett gott vuxenliv.

- Sprida kunskap om att personer, med lindrig utvecklingsstörning eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, via samverkan kan prestera och samspela som andra anställda på en arbetsplats.

- Ökad upplevd delaktighet hos individen.

- Att arbetsterapeutens bedömning i åk 3 kan ge kvalitativt bättre underlag och bedömningar för att bevilja rätt insats enligt LSS. Ge bättre kunskap för personal i de olika boendeformerna att ge ett bra stöd till individen för att fullgöra skolgången samt möjliggöra deltagande i arbetslivet.

Arbetsmodellen i gymnasiesärskolan och på IM-programmet.

Före gymnasiets Start	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Efter Skolslut år 1,2,3,4
Överförings-modell från grundskola	Arbets-terapeutisk funktions-bedömning		Arbets-terapeutisk funktions-bedömning		Upp-följning
	-Utv. samtal -Föräldramöte -Föräldra-grupper	-Utv. samtal -Föräldramöte -Föräldra-grupper	-Utv. samtal -Föräldramöte -Föräldra-grupper	-Utv. samtal -Föräldramöte -Föräldra-grupper	Stöd enligt Support-ed Employeme nt
	APL (Arbetsplats-förlagt Lärande)	APL	APL	APL med personligt biträde. Dialog om anställning och utbildning för arbetsgivare/ LSS daglig verksamhet	
	Samverkan i undervisningen -kommunikation och samspel	Samverkan i undervisningen -kommunikation och samspel	Samverkan i undervisningen -kommunikation och samspel	Samverkan i undervisningen Jobbcirklar -kommunikation och samspel	
	Delaktighets-enkät	Delaktighets-enkät	Delaktighets-enkät	Delaktighets-enkät	
	ORS/SRS	ORS/SRS	ORS/SRS	ORS/SRS	
			Framtidsmässa (nov/dec)	Framtidsmässa (nov/dec)	
			Förberedande planering med LSS daglig verksamhet för elever på individuella programmet	Övergripande Samverkan (ÖS) (jan)	
	Samtycke		Samtycke igen vid 18 år	Framtidssamtal (mars) Läkarutlåtande	
	Individuell studieplan	Individuell studieplan	Individuell studieplan	Individuell studieplan	
	SIP (Samordnad individuell plan) vid behov	SIP(Samordnad individuell plan) vid behov	SIP(Samordnad individuell plan) vid behov	SIP(Samordnad individuell plan) vid behov	

Förklaringar till arbetsmodellens innehåll

Överföringsmodell från grundskolan
Befintlig modell ses över av elevhälsan.

Arbetsterapeutisk funktionsbedömning år 1

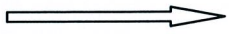
Bedömning av aktivitetsförmåga.
Bedömning av styrkor och begränsningar som påverkar eleven i skolan.
Öka möjlighet till en bra start och välfungerande skolgång.
•Information om syfte och tillvägagångssätt
•Självskattning/intervju
•Aktivitetsförmågebedömning
•Sammanställning som återkopplas till elev och lärare.
•Åtgärder vid behov i samarbete med mentor och utifrån behov

Utvecklingssamtal
Manual åk 1 – åk 4 tas fram av personalen.

•Elevfrågor

•Omdömen i samtliga ämnen/ kurser

INSIKT	LÄRANDE OCH BEDÖMNING
SOCIAL DEL	STUDIEPLAN

DOKUMENTATION

Föräldramöte

•Tydlig planering för vad föräldramötena ska innehålla under elevens 4 år. Innehåll planeras utifrån elevens behov och vilken årskurs.

•Föräldramöten är en viktig mötesplats för föräldrar och skolpersonal.

•Externa samverkansparter bjuds in att informera och delta.

Föräldrautbildning
Syftet med föräldraträffarna är att föräldrar ska få möjlighet att träffas och att dela erfarenheter med varandra. Det ges möjlighet att diskutera hur det är att leva med barn/ ungdom med lindrig utvecklingsstörning.

APL - Arbetsplatsförlagt lärande
Förberedelse
-elev (APL-uppgifter)
-handledare (informationsbrev, APU utvärderingsinstrument)
Anskaffning
-kontakter (bra urval, möjlighet till relevant placering)
-framtidsplanering (förutsättningar till arbete)
-måluppfyllelse (kursmål, betygskriterier)
Genomförande

-besök (se att allt fungerar, möjlighet till justeringar och frågor på plats)
-utvärdering(bedömning av elevens förmågor och begränsningar i en arbetssituation).
-bedömning (bedömning av elevens fungerande /genomförande i relation till uppsatta mål).
Återkoppling och bearbetning av erfarenheter från APU via skoluppgifter (under och efter APU).
Samverkan mellan skola och handledare.

Individuell studieplan
För varje årskurs upprättas en individuell studieplan för varje elev.

Samverkan i undervisningen
Kommunikation och samspel
•Gruppen

•Konflikt

•Sex och samlevnad - *samverkan med ungdomsmottagningen och habiliteringen*

•Lika olika (kön, etnicitet, homosexualitet, funktionsnedsättning)

•Insikt om sig själv – *samverkan med habiliteringen*

•Kommunikation

•APL

•Erbjudande om samtal med kurator för avgångselever

Jobbcirklar-organiseras av skolan i samverkan med LSS daglig verksamhet. Arbetsförmedlingen (medverkar på IM-programmet samt gymnasiesärskolans nationella program)
Jobbcirklarna genomförs 4-5 ggr/termin sista läsåret med följande innehåll:

- hur arbetslivet fungerar
- rättigheter och skyldigheter
- inställning-visa sin bästa sida
- personliga samtal med elevhälsan

Delaktighetsenkät
Syftet med delaktighetsenkäten är att få en bild av hur eleverna ser på sin situation just nu.

ORS/SRS
ORS – Outcome rating scale och SRS – Session rating scale är två utvärderingsinstrument som är lätta att arbeta med.
ORS mäter skattning av förändring hos individen när det gäller personligt välbefinnande, nära relationer, socialt, livet som helhet, dvs. individen får vara medforskare i sin vardag.

SRS-Session rating scale mäter hur samarbetet mellan individ och lärare/handledare etc. fungerar. Instrumentet skapar en möjlighet till att aktivt arbeta med feedback från individen.

Framtidsmässa
Elever och föräldrar får träffa alla aktörer som kan vara till nytta i övergången till vuxenlivet.

Arbetsterapeutisk funktionsbedömning inför år 4
Syftet är att bedöma elevens förmågor, styrkor och begränsningar. Beskriva hur dessa yttrar sig i vardagen. Förebygga genom dokument som styrker elevens behov av stöd/anpassning i vardagen, under skoltid och senare i vuxenlivet.
Tillvägagångssätt:
1. Information och erbjudande om att genomföra en arbetsterapeutisk funktionsbedömning
2. Skattning av uppfattning om egen förmåga
3. Bedömning i aktivitet
4. Genomgång av resultat
5. Dokument (på skolan och till eleven)
Områden som bedöms: motorik, processfärdigheter, kommunikation, interaktion, egen uppfattning/insikt.

Övergripande Samverkan (ÖS)
Syfte:
Förberedande samtal och samverkan inför Framtidssamtalet
•Vid samtycke från eleven
•Samtal för att i förväg diskutera möjligheter utifrån underlag från:

Skolan (omdömen, utvecklingsplaner och vägledningssamtal)
APL- platserna
Arbetsterapeutisk funktionsbedömning
Aktivitetsförmåga/Arbetsförmåga
(styrkor och begränsningar)
Möjliga deltagare:
Yrkesvalslärare/ungdomskonsulent, arbetsterapeut, elevhälsan, Arbetsförmedlingen, AIK, Försäkringskassan, LSS-handläggare och daglig verksamhet, habiliteringen, psykiatrin och socialsekreterare

Framtidssamtal
Mål: Alla elever ska ha en hållbar framtidsplanering inför skolslut. Den ska utmynna i en skriftlig planering/överenskommelse
•Planering relaterat till förutsättningar och behov av stöd
•Knyta kontakter inför framtiden utifrån:

Arbete i någon form/studier
Ekonomi
Boende
Fritid
Relationer
Hälsa
Deltagare:
eleven och närstående (som eleven vill ha med sig).

Andra möjliga aktörer:
yrkesvalslärare/ungdomskonsulent, arbetsterapeut, elevhälsan, Arbetsförmedlingen, AIK, Försäkringskassan, LSS-handläggare och daglig verksamhet, habiliteringen, psykiatrin och socialsekreterare.

Organisation och personal
I arbetsmodellen samverkar befintlig personal hos respektive part såsom:
-arbetsterapeut från LSS med placering på gymnasiesärskolan
-specialpedagog från elevhälsan och respektive skola
-yrkesvalslärare på gymnasiesärskolans nationella program
-ungdomskonsulent på IM-programmet
-utslussningsansvarig på gymnasiesärskolans individuella program
-personligt biträde
-LSS-handläggare
-LSS-arbetskonsulent
-representanter från LSS daglig verksamhet
-samordnare för samverkansmodellen
-arbetsförmedlare, SIUS-konsulenter
-handläggare Försäkringskassan

Som referensgrupp kommer den redan befintliga gruppen med namnet Samverkan Skola-Arbetsliv-Vuxenliv, i vilken alla aktörer har representanter.
Undertecknande beslutsfattare bjuds in vid behov av styrning.

Tidplan
Under våren 2014 utformas arbetet i detalj av samordnaren och all inblandad personal, för att sedan kunna börja arbeta enligt modellen från höstterminen 2014.

Falun 2014-01-

Sari Peltokorpi
Skolförvaltningens
gymnasiesärskola

Falun 2014-01-

Elisabet Fyhr
Arbetsförmedlingen

Falun 2014-01-10

Leif Isaksson
Skolförvaltningens
IM-program

Falun 2014-01-

Ulla Rönnols
Landstinget Dalarna
Habiliteringen

Falun 2014-01-13

Göran Rosenström
Socialförvaltningens
utvecklings- och it-enhet

Falun 2014-01-10

Marie Pettersson
Socialförvaltningens
LSS-sektion

Falun 2014-01-

Tomas Åkesson
Försäkringskassan

Falun 2014-01-14

Kajsa Henriksson
Skolförvaltningens
elevhälsa

Falun 2014-01-10

Petra Palmestål
Samordningsförbundet
Finsam-Falun

Falun 2014-01-10

Pia Larshans-Bodare
Arbetsmarknadsenheten